

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ «ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ»
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2023

ΘΕΜΑ Α

Θεματικό κέντρο: Οι τέσσερις απόψεις αναφορικά με τον σεβασμό.

2^η παράγραφος: Ο σεβασμός ορίζεται ως η απόδοση τιμής του ενός στον άλλον.

3^η παράγραφος: Σεβασμός είναι η εκτίμηση απέναντι στην οικογένεια αλλά και τους εκπαιδευτικούς που λειτούργησαν ως παιδαγωγοί.

4^η παράγραφος: Ο σεβασμός αφορά στην αναγνώριση της σημασίας των νόμων που υπηρετούν το κοινωνικό όφελος και των παραδόσεων που ενώνουν το παρελθόν με το παρόν.

5^η παράγραφος: Ο σεβασμός είναι ο αυτοσεβασμός, η διατήρηση των αρχών και ο σεβασμός προς τη φύση.

ΘΕΜΑ Β

B1.

- α. Λάθος
- β. Λάθος
- γ. Σωστό
- δ. Σωστό
- ε. Σωστό

B2.α.

- **Κείμενο 1:** «φωνάζεις»: Τα εισαγωγικά χρησιμοποιούνται, για να δηλωθεί μεταφορικά και με έμφαση η προσπάθεια κάποιων ανθρώπων να υπερ-προβληθούν.
Κείμενο 2: «Το να υπολήπτεται, να τιμά κανείς διάφορα πρόσωπα...»: Τα εισαγωγικά χρησιμοποιούνται για την παράθεση των αυτούσιων λόγων που ανήκουν στον πρώτο συνομιλητή της φιλικής παρέας, σχετικά με τον σεβασμό.

- **Κείμενο 1:**

Ο συντάκτης χρησιμοποιεί το α' πληθυντικό «**γινόμαστε**» στον συγκεκριμένο τύπο, προκειμένου να τονίσει την καθολικότητα της ανάγκης να γινόμαστε σημαντικοί μέσα από τις πράξεις μας και όχι μόνο μέσα από τα λόγια. Προσδίδει στο κείμενο ζωντάνια και αμεσότητα δημιουργώντας γέφυρα επικοινωνίας με τον δέκτη, τον οποίο επιδιώκει να προβληματίσει και να ευαισθητοποιήσει για την υιοθέτηση μίας συμπεριφοράς που θα χαρακτηρίζεται πρακτικά και όχι μόνο θεωρητικά από σεβασμό. Ταυτόχρονα, εντάσσεται και ο ίδιος στους ανθρώπους των οποίων οι ενέργειες αναδεικνύουν τη σημαντικότητα της πράξης, δημιουργώντας κοινή οπτική γωνία με τον αναγνώστη.

Το γ' ενικό ρηματικό πρόσωπο «είναι» χρησιμοποιείται, για να παρουσιαστεί με αντικειμενικότητα και ακρίβεια το ότι η αξία του σεβασμού αποτελεί κόσμημα που είναι καλό να το διαθέτουν όλοι ως ιδέα γενικά αποδεκτή με ευρύτερη ισχύ. Ο λόγος γίνεται απρόσωπος και το ύφος ουδέτερο.

Το β' ενικό πρόσωπο «μάθε» χρησιμοποιείται, καθώς ο συντάκτης απευθύνεται με άμεσο, παραστατικό και ζωντανό τρόπο στον δέκτη σαν να συνομιλεί μαζί του προσπαθώντας να τον προτρέψει έντονα και με φιλικό τρόπο να υιοθετήσει τον σεβασμό και να φροντίσει να χαρακτηρίσει αυτός τις πράξεις και τη στάση ζωής του.

B2.β.

«Για να»: **σκοπός**

Εκφράζει τον σκοπό αποδοχής του άλλου, ο οποίος δεν επιτυγχάνεται ούτε με την πλήρη συμφωνία ούτε με την πλήρη διαφωνία.

«γιατί»: **αιτιολόγηση**

Αποδίδει ως αιτία της αποδοχής του άλλου τον σεβασμό στη διαφορετικότητα.

«Εάν»: **προϋπόθεση**

Δηλώνει την προϋπόθεση κατά την οποία θα αντιληφθούν οι άνθρωποι ότι χάθηκε ο σεβασμός.

«ή»: **διάζευξη**

Δηλώνει τη διάζευξη, καθώς παρουσιάζονται οι δύο περιπτώσεις κατά τις οποίες χάθηκε ο σεβασμός.

«όταν»: **χρονική σχέση**

Δηλώνει τη χρονική στιγμή κατά την οποία χάθηκε ο σεβασμός.

B3. Στην πέμπτη παράγραφο του **Κειμένου 1**, ο συντάκτης επαναλαμβάνει τον ρηματικό τύπο «χάσαμε». Με την επανάληψη του συγκεκριμένου ρηματικού τύπου, ο συντάκτης επιτυγχάνει να ενισχύσει τη **συνοχή** του κειμένου, καθώς υπενθυμίζει την έλλειψη σεβασμού που χαρακτηρίζει τη σημερινή καθημερινότητα επισημαίνοντας, παράλληλα, και τους λόγους για τους οποίους γίνεται αυτό. Με τον τρόπο αυτόν διευκολύνεται η ομαλή **μετάβαση** από την έλλειψη σεβασμού στους λόγους που αυτή οφείλεται. Επιπλέον, μέσω της επανάληψης κατορθώνει να **ευαισθητοποιήσει** τον αναγνώστη για την απώλεια της πίστης σε αξίες όπως η αλληλεγγύη και η συλλογικότητα προκαλώντας **αγανάκτηση και απογοήτευση** για την εστίαση στην ανάδειξη του «εγώ».

Θέμα Γ

Θέμα του ποιήματος είναι, κατά τη γνώμη μου, η προσπάθεια ενός ανθρώπου να απεγκλωβιστεί από τα προβλήματά του με τη βοήθεια των συνανθρώπων του. Το ποιητικό υποκείμενο ταλαιπωρημένο από τη μοναξιά που βιώνει («πολύ μοναχός») και τις δυσκολίες που περνά («πολύ κουράστηκες») καλεί με μια **μεταφορά** τους γύρω του να «βγάλουν από μέσα του τη λάσπη που η ψυχή του πατεί» και να τον απαλλάξουν από όσα τον βασανίζουν. Ωστόσο, δεν περιμένει μόνο από τους άλλους να δράσουν για αυτόν, χωρίς αυτός να κάνει κάτι, αλλά προτρέπει σε **β' πληθυντικό «βάλτε, στρώστε»** τους «συντρώφους», όπως τους αποκαλεί, να σταθούν στο πλάι του ως αρωγοί σε ένα εγχείρημα που έχει ήδη ξεκινήσει ο ίδιος στην προσπάθεια να σωθεί. Επειδή, όμως, σκέφτεται μήπως κυριαρχήσει ο φόβος και όλοι τους διστάσουν, όπως φαίνεται από το **α' πληθυντικό πρόσωπο («βουλώνουμε»)**, με μια πιο έντονη προτροπή σε **μικροπερίοδο λόγο («Εμπρός, λοιπόν»)** προσπαθεί να τους συμπαρασύρει μαζί του σε μία πορεία που από τη μία εγκυμονεί «κινδύνους» από την άλλη, όμως θα τον οδηγήσει σε εσωτερική ανάταση. Άλλωστε, νιώθει την ασφάλεια ότι θα τον προστατέψουν, όπως **επαναλαμβάνει**, όλα εκείνα τα «χέρια» που είναι έτοιμα να τον σώσουν από τους κινδύνους αυτούς.

+ Αναγνωστική ανταπόκριση

(Σημ.: στην απάντηση αξιοποιήθηκαν περισσότεροι κειμενικοί δείκτες από αυτούς που ζητούσε η άσκηση. Άλλοι ενδεικτικοί κειμενικοί δείκτες που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν στην απάντηση είναι: αντίθεση, εικόνες, συμβολισμοί, προστακτική, τίτλος, επαναλήψεις)

ΘΕΜΑ Δ

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Ομιλία στη Βουλή των Εφήβων.

Ρηματικά πρόσωπα: Η αμεσότητα και η σχετική οικειότητα με τους δέκτες μπορεί να εξασφαλιστεί με τη χρήση α' ενικού και πληθυντικού και β' πληθυντικού, ενώ απαραίτητη είναι και η χρήση γ' ενικού και πληθυντικού προσώπου.

Προσφώνηση: Αξιότιμα μέλη της Βουλής των Εφήβων,

Αποφώνηση: Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

Πρόλογος: Παρουσιάζουμε την αφορμή, το θέμα της ομιλίας, την ιδιότητά μας και τα ζητούμενα του θέματος που θα αναπτύξουμε.

Α' Ζητούμενο: Συμφωνία ή διαφωνία σχετικά με την η άποψη ότι επικρατεί σημαντικό έλλειμμα σεβασμού στη σύγχρονη εποχή.

Συμφωνώ, καθώς παρατηρείται:

Κείμενο 1

- Δυσκολία αποδοχής της διαφορετικότητας και γενικότερα συνύπαρξης των ατόμων στο πλαίσιο της κοινωνίας.
- Μειονεκτική αντιμετώπιση των άλλων με στόχο την ενίσχυση της δικής μας υπόστασης.

- Πρόταξη του «εγώ» έναντι της αξίας των άλλων, ατομικισμός και έλλειψη αξιών.
- Απουσία ανθρωπιστικής παιδείας.
- Έντονος ανταγωνισμός των ανθρώπων στην προσπάθεια επιβίωσης στις σύγχρονες κοινωνίες.
- Γενικευμένη πίστη παντοδυναμίας των ανθρώπων.
- Έλλειψη ενδιαφέροντος για τους συνανθρώπους μας.

Κείμενο 2

- Ασυνέπεια λόγων και έργων των πολιτικών ηγετών.
- Αδιαφορία προς το φυσικό περιβάλλον και τα ζητήματα της περιβαλλοντικής μόλυνσης.

Σε περίπτωση διαφωνίας αξιοποιούμε τις παραπάνω ιδέες από αντίθετη οπτική. Η κάθε άποψη είναι δεκτή, αρκεί να είναι ολοκληρωμένη και τεκμηριωμένη.

Β΄ Ζητούμενο: Τρόποι με τους οποίους εκδηλώνω τον σεβασμό απέναντι στον εαυτό μου και τους άλλους.

Κείμενο 1

- Επιδεικνύω καθημερινά σεβασμό απέναντι στη διαφορετικότητα των άλλων.
- Δεν επιχειρώ να αλλάξω τους γύρω μου, διαπνεόμενος/-η από πνεύμα ανεκτικότητας απέναντι στα διαφοροποιητικά χαρακτηριστικά τους.
- Προσπαθώ να δείχνω ενσυναίσθηση παρατηρώντας όσα συμβαίνουν γύρω μου και περιστέλλοντας ταυτόχρονα τάσεις ατομικισμού.
- Φροντίζω για την παιδεία και την ολόπλευρη καλλιέργειά μου.
- Σέβομαι τις διαφορετικές απόψεις και πεποιθήσεις ακόμα κι όταν συγκρούονται με τις προσωπικές μου αντιλήψεις.

Κείμενο 2

- Καταβάλλω καθημερινά προσπάθεια οι πράξεις μου να παρουσιάζουν συνέπεια με τα λόγια μου.
- Επιδεικνύω εκτίμηση απέναντι στην οικογένειά μου, τους προγόνους και γενικότερα τους φορείς που έχουν συντελέσει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα μου.
- Αναγνωρίζω την αξία του παρελθόντος και της παράδοσης του τόπου μου.
- Προβληματίζομαι και συμμετέχω ενεργά για την επίλυση των σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων.
- Συμμετέχω σε δράσεις για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Επίλογος: Διατυπώνουμε ένα γενικό συμπέρασμα, μία θετική σκέψη για το ζήτημα που μας απασχολεί αναφορικά με το μέλλον κλπ. (σε καμία περίπτωση, όμως, δεν κάνουμε άλλες προτάσεις ή δε διατυπώνουμε άλλες κύριες ιδέες για το θέμα).